

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 7 IM. JANUSZA KORCZAKA
W GIŻYCKU**

Zatwierdzony do realizacji na zebraniu Rady Pedagogicznej 21 grudnia 2015 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. Ogólne założenia programu.....	3
2. Cele ogólne działań profilaktycznych.....	4
3. Zasady oddziaływań profilaktycznych.....	4
4. Główne metody pracy.....	5
5. Spodziewane efekty	6
6. Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki.....	6
7. Wybrane teorie psychologiczne w praktyce profilaktycznej	7
8. Przygotowanie do działań profilaktycznych	8
9. Współpraca z rodzicami	9
10. Profilaktyka niepowodzeń nauce	10
11. Profilaktyka zdrowotna.....	11
12. Aktywność sportowa szkole jako działalność alternatywna.....	13
13. Bezpieczeństwo w szkole i w drodze do szkoły.....	14
14. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i zachowaniom agresywnym dzieci	15
15. Profilaktyka uzależnień	18

WPROWADZENIE

Profilaktykę należy rozumieć jako „działania stwarzające człowiekowi okazję aktywnego gromadzenia różnych doświadczeń, które powodują wzrost jego zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych” (G. Edwards). Takie podejście do profilaktyki wyznacza nam organizację i prowadzenie różnorodnych form uczących naszych odbiorców różnych umiejętności psychologicznych i społecznych, kształtujących ich postawy i świat wartości. Zakładamy także, że zachowania ryzykowne najczęściej ze sobą współwystępują, dlatego szkolna profilaktyka obejmuje następujące zachowania:

- palenie tytoniu,
- używanie alkoholu,
- używanie innych środków psychoaktywnych (narkotyki, leki),
- zachowania agresywne i przestępcze.

Ogólne założenia programu

Szkolny program profilaktyki powstał w oparciu o wyniki uzyskane drogą sondażu diagnostycznego. Diagnoza została postawiona przez członków Zespołu Wychowawczego po analizie wypełnionych przez uczniów, ich rodziców i nauczycieli kwestionariuszy ankiet.

Program zawiera dwie główne formy profilaktyki:

- profilaktykę pierwszorzędową skierowaną do całej zbiorowości uczniowskiej i ich rodziców,
- profilaktykę drugorzędową obejmującą uczniów już zdiagnozowanych – prowadzoną głównie przez pedagoga szkolnego lub specjalistów w formie zajęć socjoterapeutycznych.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. W przypadku profilaktyki uniwersalnej- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich substancji psychoaktywnych zmieniających świadomość.

2. W przypadku profilaktyki selektywnej- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

3. W przypadku profilaktyki wskazującej- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji przez Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej

3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.

4. Doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Włączanie w razie potrzeby w indywidualny program edukacyjno- terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.

W swojej działalności profilaktycznej szkoła realizuje przede wszystkim:

- strategię edukacyjną przejawiającą się w realizacji określonych programów, zajęć psychoedukacyjnych, itp.,
- strategię alternatywną realizowaną poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizację wycieczek, biwaków i innych form spędzania czasu wolnego,
- strategię informacyjną w połączeniu z edukacyjną,
- strategię interwencyjną (w szczególnych, indywidualnych przypadkach) – głównie poprzez kontakt ze specjalistami.

Niniejszy program spełnia dwa główne zadania:

1. eliminowanie lub minimalizowanie oddziaływania czynników ryzyka związanych z sytuacją szkolną i rodzinną oraz grupą rówieśniczą. Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.
2. oddziaływanie na tzw. czynniki chroniące i wzmacnianie ich działania, przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka

W skład szkolnego programu profilaktyki mogą wchodzić programy profilaktyczne zatwierdzone przez instytucje oświatowe lub społeczne oraz autorskie/własne programy nauczycieli SP7 po zatwierdzeniu przez Radę Pedagogiczną.

Cele ogólne działań profilaktycznych:

- przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie ważnych psychologicznych i społecznych umiejętności,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i tożsamości.

Zasady oddziaływań profilaktycznych

Realizacja Szkolnego Programu Profilaktyki zakłada przestrzeganie następujących zasad:

1. Zasada **bezpieczeństwa** uczestników przejawia się w respektowaniu podmiotowości wszystkich uczestników procesu oddziaływań profilaktycznych, wzajemnym poszanowaniu godności i indywidualności, zapewnieniu dyskrecji. Osoby koordynujące działania profilaktyczne powinny posiadać przygotowanie pedagogiczne i projektować oraz prowadzić działania odpowiednie do wieku i poziomu rozwoju

uczestników, z uwzględnieniem obowiązującego systemu wartości określonych w Szkolnym Programie Wychowawczym adekwatnie do stopnia wrażliwości uczestników. Za sprzeczne z założeniami Programu uznaje się stosowanie technik, które naruszają mechanizmy obronne osobowości (terapeutyczne, psychomanipulacyjne).

2. Zasada **adekwatności oddziaływań** polega na dostosowaniu projektowanych zadań i sposobów ich realizacji do potrzeb i problemów odbiorców.
3. Zasada **skuteczności** zakłada konsekwencję zaprojektowanych i realizowanych działań. Powinny one być zgodne z aktualnym stanem wiedzy z dziedziny, której dotyczą, wykorzystywać wiedzę dotyczącą sprawdzonych strategii, form i metod oddziaływania, odpowiadać na zapotrzebowanie środowiska szkolnego oraz opierać się na podstawach wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej. Za najbardziej skuteczne uznaje się działania zintegrowane z programem szkolnym (dydaktycznym i wychowawczym).
4. Zasada **rzetelności** przejawia się w projektowaniu działań w oparciu o rzetelne, zweryfikowane dane. Jednocześnie powinny uwzględniać poziom już posiadanej wiedzy (zbyt wczesne wkraczanie z informacjami na temat zagrożeń może podsuwać pomysły na niepożądane zachowania), być rzeczowe (odwoływanie się do emocji, np. straszenie, może powodować obronne odrzucanie zagrażających informacji lub też pobudzać ciekawość).

Główne metody pracy

W programie przyjęto zasadę uczenia się poprzez doświadczenie. Zadaniem prowadzących zajęcia profilaktyczne jest więc stwarzanie sytuacji, w których wszyscy członkowie grupy aktywnie uczestniczą w ćwiczeniach, dzielą się swymi odczuciami i doświadczeniami, stosują je w interakcjach z innymi oraz zdobywają wiedzę teoretyczną.

Szkolny program profilaktyki wprowadza stosowanie tzw. nauczania profilaktycznego polegającego na:

1. uwzględnianiu w dydaktyce, w miarę możliwości, celu praktycznego,
2. eksponowaniu pozytywnych wzorców osobowych, w tym także własny przykład,
3. stosowaniu metod aktywizujących w nauczaniu,
4. korzystaniu z potencjału intelektualnego ucznia,
5. budowaniu grupy, zachęcaniu do współpracy,
6. dostrzeganiu klimatu w klasie i dostosowaniu do niego sposobu prowadzenia zajęć,
7. motywowaniu uczniów przez zwracanie uwagi na ich mocne strony,
8. jawnym sposobie oceniania.

Podczas realizacji programu stosowane będą przede wszystkim metody wielostronnego kształcenia i stymulacji aktywności komunikacyjnej uczniów, uczniów przede wszystkim:

- metody aktywne, np. „burza mózgów”, „sześć kapeluszy”, metoda projektu, mapa mentalna,
- metody eksponujące: impresyjne polegające na wywołaniu u uczniów określonych zachowań i zmian w postawach moralnych, przeżywanie głębokich emocji i ekspresyjne mające na celu stwarzanie sytuacji, w których uczeń nie tylko przeżywa, ale i tworzy, np. drama, odgrywanie ról, wprawki pantomimiczne, inscenizacje, wystawy prac, opisy czynów ludzkich,
- metody praktyczne: m.in. drama, trening interpersonalny, gry i zabawy interakcyjne,
- metody podające: miniwykład, pogadanka, rozmowa kierowana, opowiadanie, opis, dyskusja.

Takie podejście do profilaktyki wprowadza konieczność zaangażowania się w działania praktyczne wszystkich nauczycieli.

Spodziewane efekty

W wyniku zastosowania szkolnego programu profilaktyki:

uczniowie:

- posiadają wiedzę na temat uzależnień,
- zdobędą istotne umiejętności psychologiczne i społeczne, takie jak: skuteczne odmawianie, umiejętności komunikacyjne, empatia , asertywność,
- uporządkują własny świat wartości,
- utrwalą postawę odrzucającą wszelkie nałogi oraz przemoc i agresję

rodzice i nauczyciele:

- usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnienia, mechanizmów agresji i przestępczości,
- podwyższą swoje kompetencje wychowawcze oraz profilaktyczne.

Ewaluacja szkolnego programu profilaktyki

Szkolny program profilaktyki będzie poddany ewaluacji. Podstawową formą ewaluacji będą:

- kwestionariusze ankiety skierowane do uczniów, ich rodziców, nauczycieli,
- obserwacja,
- hospitacje prowadzone przez dyrekcję szkoły.

Wybrane teorie psychologiczne w praktyce profilaktycznej

Remedium nr 5, maj 2004

Teoria Zachowań Problemowych (Jessor & Jessor, 1977)

W myśl tej teorii, wszystkie zachowania młodzieży można podzielić na dwie grupy:

- Zachowania problemowe, takie jak np.: używanie substancji psychoaktywnych, przedwczesny seks, przemoc, agresja, kradzież i inne przestępstwa, kłamstwa, wagary, ucieczki z domu.
- Zachowania konwencjonalne, czyli takie które są aprobowane społecznie i zgodne z powszechnie akceptowanymi normami, np. wywiązywanie się z obowiązków szkolnych, zaangażowanie w życie religijne, udział w zorganizowanych zajęciach pozalekcyjnych.

Zachowania każdej z grup mają tendencję do współwystępowania – jeśli nastolatek np. pije alkohol jest duże prawdopodobieństwo, że będzie kłamał i wagarował; jeśli natomiast dobrze się uczy, będzie również należał do jakiegoś koła zainteresowań. Ale co najważniejsze, zachowania z obu grup, pełnią w życiu młodzieży bardzo ważne funkcje. Pozwalają realizować zadania rozwojowe i zaspokajać kluczowe potrzeby psychologiczne (np. autonomii, niezależności od rodziców), a także, radzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

Dla praktyki profilaktycznej oznacza to, że aby zapobiegać zachowaniom problemowym, należy przede wszystkim zrozumieć czemu one służą, a następnie pokazać nastolatkom, w jaki sposób, nie narażając się na dezaprobatę i przykre konsekwencje, mogą zaspokajać swoje potrzeby. Takie działania zwykle określone są mianem **treningu umiejętności życiowych**. Zajęcia profilaktyczne skierowane są na rozwijanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania kontaktów, porozumiewania się, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, asertywności itd., a więc takich zachowań, które ułatwiają codzienne życie i wchodzenie w dorosłość.

Teoria Wzmacniania Odporności (A. Fuller i wsp., 1998)

Koncepcja została sformułowana w dużej mierze w oparciu o wieloletnie badania obejmujące dzieci z grupy wysokiego ryzyka. Analiza cech i zachowań przejawianych przez badanych w dzieciństwie, pozwoliła określić, co różni osoby odporne negatywne wpływy środowiska, od tych, którzy im ulegają. Są to:

- Umiejętności przyciągania życzliwej uwagi innych.
- Poczucie skuteczności w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.
- Przekonanie o celu i sensie własnego życia.
- Brak poczucia winy w związku z problemami rodziny lub środowiska.

W związku z powyższym, wydaje się wskazane wzmacnianie odporności dzieci, czyli **prowadzenie działań równoważących wpływ czynników ryzyka poprzez czynniki chroniące oraz gromadzenie przez dziecko sil emocjonalnych** w miarę pokonywania wyzwań związanych z życiem rodzinnym, szkolnym i społecznym. Konkretnie działania polegają na rozwijaniu umiejętności społecznych, takich jak np.: empatia, poczucie humoru, porozumiewanie się, zdolność planowania, krytycznego i twórczego myślenia oraz poszukiwania pomocy. Inne działania mogą być nastawione na budowanie „wspierających” relacji, zapewnianie możliwości uczestniczenia w sensownych i znaczących działaniach oraz kształtowanie u dziecka przekonania, że inni (nauczyciele, przyjaciele) wierzą, że mu się uda.

1. PRZYGOTOWANIE DO DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŹE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Przeprowadzenie warsztatów lub szkoleniowych rad pedagogicznych w zakresie profilaktyki w celu przeciwdziałania narkomanii (tematyka: alkoholizm, agresja, wagary, kradzieże)	Nauczyciele są przygotowani do prowadzenia zajęć profilaktycznych.	- kursy; - warsztaty	- zaproszeni specjaliści	Cały cykl	- protokoły z posiedzeń rad pedagogicznych - sprawozdanie z warsztatów	Analiza dokumentów	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu
2. Przeprowadzenie lekcji pokazowych (otwartych), dotyczących aktualnych problemów szkoły.	Wykorzystanie pomysłów w pracy wychowawczej innych nauczycieli.	- lekcje otwarte	- nauczyciele	Cały cykl	- zapis w dzienniku - scenariusze lekcji, zajęć pozalekcyjnych	Analiza dokumentów		
3. Pozyskiwanie sprzymierzeńców pracy profilaktycznej.	Aktywny udział rodziców w życiu klasy i szkoły, sponsoring instytucji pozaszkolnych w zorganizowanych wycieczkach terenowych.	- udział rodziców we wspólnie zorganizowanych zajęciach pozalekcyjnych, nawiązanie współpracy z policją, strażą pożarną, służbą zdrowia poprzez organizowanie wspólnych akcji	- nauczyciele - dyrektor - rodzice	Cały cykl	- protokoły z akcji - zdjęcia, sprawozdania	Analiza dokumentów		

4. Rozpowszechnianie literatury przedmiotu, działalność informacyjna poprzez wywieszanie informacji w gablotach szkolnych.	Bezpośredni dostęp do fachowej literatury.	- katalog tematyczny - wystawy literatury przedmiotu	- nauczyciele biblioteki - pedagog szkolny	Cały cykl	- księgozbiór - informacja w gablotach szkolnych	-katalogi biblioteczne - broszury, książki, plakaty		
5. Współpraca z Polskim Towarzystwem Dysleksji	Pozyskiwanie nowości wydawniczych i poszerzanie wiedzy na temat pracy z dziećmi	Przekazywanie informacji w różnych kontekstach.	Nauczyciele, pedagog szkolny	Cały cykl	Sprawozdanie z realizacji SPP	Analiza dokumentacji		

2. WSPÓLPRACA Z RODZICAMI

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŻE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Zaangażowanie rodziców w życie szkoły	Rodzice biorą aktywny udział w imprezach i uroczystościach klasowych oraz szkolnych	- organizacja okolicznościowych imprez klasowych i szkolnych	- rodzice - wychowawcy - inni nauczyciele	Według kalendarza imprez klasowych	- dzienniki lekcyjne - harmonogram imprez klasowych - sprawozdania	Analiza dokumentów	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu
2. Poznanie sytuacji rodzinnej i zdrowotnej dziecka.	Nauczyciele znają sytuację rodzinną i zdrowotną dziecka	- odwiedziny w domu rodzinnym - rozmowa z rodzicami w szkole	- wychowawcy klas - inni nauczyciele	Cały cykl	-Zapisy w dziennikach	Analiza dokumentów		
3. Informowanie rodziców o możliwości uzyskania pomocy	Rodzice wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy.	- pedagogizacja rodziców - spotkania ze specjalistami	- wychowawcy - pedagog - zaproszeni do współpracy specjaliści	Cały cykl	- zapisy dokumentów dzienniku lekcyjnym - inna dokumentacja	Analiza dokumentów		

4. Pedagogizacja rodziców, nt. prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach.	Rodzice aktywnie włączają się do współpracy w rozwiązywaniu problemów dzieci.	- pogadanki, referaty, wywiady środowiskowe rozmowy indywidualne	- wychowawcy - pielęgniarka - lekarz - pedagog - inni nauczyciele	Cały cykl	- listy obecność rodziców na spotkaniach	- ankieta skierowana do rodziców - rozmowy z rodzicami - zapisy w dziennikach lekcyjnych - listy obecności		
--	---	--	---	-----------	--	---	--	--

3. PROFILAKTYKA NIEPOWODZEŃ W NAUCE

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŻE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Korygowanie deficytów rozwojowych	Uczniowie osiągają pozytywne wyniki w nauce	- obserwacja uczniów, - współpraca z PPP - zajęcia dydaktyczne, - terapia pedag. - indywidualizacja pracy - stawianie wymagań adekwatnych do możliwości ucznia - stosowanie aktywizujących metod i form pracy	- nauczyciele - pedagog szkolny	Cały cykl	- dzienniki zajęć – - opinie PPP - hospitacja zajęć - indywidualne plany nauczania - mierzenie jakości pracy szkoły	- kontrola dokumentacji - obserwacja zajęć	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu

2. Podnoszenie wyników osiągnięć uczniów	Uczniowie są przygotowani do dalszego etapu kształcenia.	- programy nauczania organizacja zajęć pozalekcyjnych - udział uczniów w zawodach i konkursach - opracowywanie WSO i PSO - zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami oceniania	- rodzice - wychowawcy - inni nauczyciele	Cały cykl	- dzienniki lekcyjne - sprawozdania	Analiza dokumentów		
3. Zaspokajanie elementarnych potrzeb	Zaspokojone są podstawowe potrzeby uczniów.	- poznanie sytuacji życiowej dziecka - objęcie dożywianiem - współpraca z MOPS i GOPS - akcje charytatywne	- wychowawcy - Zespół Opiekuńczy PCK - opiekunowie PCK	Cały cykl	- dzienniki lekcyjne - liczba żywionych dzieci - protokoły z posiedzeń Rady Ped. i Zespołu Opiekuńczego	Analiza dokumentów		

4. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŻE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Zwiększenie świadomości i rozszerzenie motywacji do dbania o higienę osobistą i otoczenia.	Uczniowie uczestniczą w programach zdrowotnych.	- apele, - pogadanki - konkursy czystości dla uczniów klas I-VI	- wychowawcy - opiekun koła PCK - pielęgniarka - stomatolog	Cały cykl	- sprawozdanie pielęgniarki, stomatologa - sprawozdania	- zestawienie wyników	po wykonaniu poszczególnych zadań Dyrekcja,	Po trzech latach realizacji programu

2. Kształtowanie i utrwalanie nawyków higienicznych ciała, otoczenia, pracy.	Uczniowie mają utrwalone nawyki przestrzegania zasad higieny: - utrzymanie porządku w miejscu pracy i na korytarzu szkolnym	- ćwiczenia śródlekcyjne, - - wyposażenie klasopracowni - - wyposażenie toalet	- wychowawcy - nauczyciele - pielęgniarka szkolna	Cały cykl	- stan czystości toalet, klasopracowni, wyposażenie w środki czystości	- obserwacja		
3. Rozbudzanie motywacji do starannego i systematycznego dbania o stan zdrowia (wady postawy, choroby przewlekłe, wady wzroku, słuchu, płaskostopie).	Uczniowie dbają o stan własnego zdrowia.	- gimnastyka korekcyjna - przesiewowe badania wad postawy, słuchu, wzroku - dostosowanie wymagań do możliwości ucznia - pogadanki	- pielęgniarka - wychowawcy - inni nauczyciele	Cały cykl	- sprawozdanie pielęgniarki - dzienniki zajęć	- kontrola dokumentacji		
4. Rozbudzanie motywacji do starannego i systematycznego dbania o stan uzębienia.	Uczniowie biorą udział w programach profilaktycznych. 100% uczniów uczestniczy we fluoryzacji i przeglądach okresowych zębów	- warsztaty, ćwiczenia - udział w konkursach - pogadanki, filmy edukacyjne, - - realizacja programów edukacyjnych	- pielęgniarka - stomatolog - opiekun koła PCK - nauczyciele przyrody	Cały cykl	- dzienniki - gazetki ściennie - sprawozdania z konkursów - prace plastyczne - dokumentacja stomatologa i pielęgniarki - zestawienia	- analiza dokumentów - obserwacja - ocena komisji konkursowej		

5. AKTYWNOŚĆ SPORTOWA W SZKOLE JAKO DZIAŁALNOŚĆ ALTERNATYWNA

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŹE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Propagowanie aktywnego wypoczynku w czasie wolnym od zajęć.	Uczniowie uczestniczą w zajęciach sportowych.	- SKS-y, tenis stołowy, dodatkowe zajęcia sportowe - piłka nożna - piłka ręczna	- nauczyciele w-f - wychowawcy - trenerzy	Cały cykl	- raporty - zdjęcia - program zajęć - dzienniki zajęć	Analiza dokumentów	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu
2. Kształtowanie człowieka o pozytywnej postawie wobec własnego ciała i zdrowia, znającego zagrożenia wynikające z niedostatku ruchu.	Uczeń chętnie uczestniczy w zajęciach sportowych, wie, jak dbać o zdrowie i zapobiegać jego utracie.	- edukacja prozdrowotna na pozalekcyjnych zajęciach sportowych, godzinach wychowawczych, wycieczkach, biwakach.	- nauczyciele w-f - wychowawcy - trenerzy	Cały cykl	- zapis w dzienniku	Analiza dokumentów		
3. Zorganizowanie zajęć sportowych w czasie wolnym od nauki (dla chętnych).	Zadowolająca frekwencja na zajęciach. Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach.	- „Zabawa nie zna granic” - Dzień Sportu - ferie zimowe - koło sportowe	- nauczyciele w-f - wychowawcy - trenerzy	Cały cykl	- lista obecności uczniów	Analiza dzienników		
4. Przeprowadzenie rywalizacji zespołów sportowych.	Pozyskanie sponsorów. Udział uczniów w zorganizowanych rozgrywkach.	- przygotowanie konkurencji sportowych	- wybrani opiekunowie - rodzice - sędziowie	Cały cykl	- nagrody - dyplomy - zdjęcia	Sprawozdanie z przebiegu rozgrywek		

6. BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE I W DRODZE DO SZKOŁY

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŹE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole.	Uczniowie rozpoznają zagrożenia	- pokaz straży pożarnej - zajęcia edukacyjne - specjaliści - dyżury nauczycieli	- wychowawcy - nauczyciele - zaproszeni specjaliści	Cały cykl	- zapis w dzienniku - harmonogram dyżurów	Analiza dokumentacji	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu
2. Zapoznanie uczniów z zasadami pierwszej pomocy.	Uczeń potrafi udzielić pierwszej pomocy w prostych przypadkach.	- lekcje przyrody - lekcje pokazowe z udziałem pielęgniarki	- pielęgniarka - wychowawcy - nauczyciele	Cały cykl	- zapisy w dzienniku - sprawozdania	Analiza dokumentacji		
3. Znajomość zagrożeń występujących w drodze do szkoły.	Uczeń zna zasady bezpiecznego poruszania się w drodze do i ze szkoły.	- zajęcia instruktażowe - wycieczki	- nauczyciele - pedagog - specjaliści	Cały cykl	- zapisy w dzienniku - sprawozdania	Analiza dokumentacji		
4. Uzyskanie karty rowerowej przez 100% uczniów klas IV.	Uczeń zna istotne przepisy ruchu drogowego.	- lekcje techniki - egzamin na kartę rowerową	- nauczyciele techniki we współpracy z policjantem	Cały cykl	- ilość uzyskanych kart rowerowych przez uczniów klas IV - sprawozdanie	Karta rowerowa klas IV		
5. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego posługiwania się ostrymi narzędziami i urządzeniami.	Uczeń stosuje zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami i urządzeniami.	- lekcje techniki - zajęcia pokazowe	- nauczyciele techniki - inni nauczyciele - rodzice	Cały cykl	- zapisy w dzienniku - sprawozdania	Pokaz narzędzi, demonstracja sposobu obsługi narzędzi przez nauczycieli		
6. Poznawanie zasad bezpiecznego uczestnictwa w zajęciach ruchowych.	Uczeń stosuje zasady bezpieczeństwa, samoasekuracji.	- zajęcia instruktażowe	- nauczyciele	Cały cykl	- zapisy w dzienniku	Protokoły powypadkowe		

7. Zapoznanie się z podstawowymi zasadami bezpiecznego spędzania czasu w różnych warunkach i sytuacjach.	Uczniowie znają i stosują zasady bezpiecznego spędzania czasu wolnego.	- pogadanki, - spotkania z WOPR, - specjaliści	- nauczyciele - wychowawcy - zaproszeni specjaliści	Cały cykl	- zapisy w dzienniku	Quizy klasowe na lekcjach		
--	--	--	---	-----------	----------------------	---------------------------	--	--

7. ZAPOBIEGANIE NIEDOSTOSOWANIU SPOŁECZNEMU I ZACHOWANIOM AGRESYWNYM DZIECI

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŹE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1. Rozpoznawanie zagrożeń społecznych.	Uczeń potrafi rozróżnić zagrożenia społeczne.	- zajęcia psychoedukacyjne w zakresie umiejętności rozpoznawania zagrożeń społecznych	- nauczyciele - pedagog szkolny - dyrektor	Cały cykl	- protokoły - zapisy w dziennikach	- obserwacja - ankieta - hospitacja	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu

<p>2. Umiejętności interpersonalne i życiowych. Ich znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania w grupie oraz kształcenie umiejętności skutecznego komunikowania.</p>	<p>Uczeń zna podstawowe zasady i reguły obowiązujące w relacjach międzyludzkich. Uczeń rozumie potrzebę właściwego zachowania się. Zna zasady i reguły obowiązujące podczas pracy w grupie. Umie współpracować z grupą. Rozumie polecenia. Sygnalizuje niewiedzę, brak zrozumienia.</p>	<p>- zajęcia psychoedukacyjne - na każdych zajęciach lekcyjnych</p>	<p>- specjaliści - pedagog szkolny - wychowawcy</p>	<p>Cały cykl</p>	<p>- dzienniki zajęć</p>	<p>- obserwacja</p>		
<p>3. Wyrobienie umiejętności radzenia sobie ze stresem.</p>	<p>Uczeń potrafi opanować stres. Umie nazwać uczucia. Zna sposoby radzenia sobie ze stresem.</p>	<p>- zajęcia psychoedukacyjne w zakresie umiejętności radzenia sobie ze stresem</p>	<p>- wychowawcy - nauczyciele - pedagog szkolny</p>	<p>Cały cykl</p>	<p>- zapisy w dziennikach</p>	<p>- obserwacja - ankieta - hospitacja</p>		

4. Uczenie się budowania właściwej samooceny i samokontroli.	Uczeń potrafi właściwie oceniać własne czyny, ma poczucie własnej wartości. Potrafi odnosić sukcesy. Uczeń ma poczucie przynależności i satysfakcji życiowej.	- zajęcia warsztatowe: poszerzanie wiedzy o sobie, określanie mocnych i słabych stron.	- wychowawcy - nauczyciele - pedagog szkolny	Cały cykl	- zapisy w dziennikach	- obserwacja - ankieta - hospitacja		
5. Wyrabianie postawy asertywnej. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.	Uczeń jest asertywny. Uczeń zdaje sobie sprawę ze swoich mocnych i słabych stron.	- zajęcia psychoedukacyjne - filmy edukacyjne	- wychowawcy - pedagog szkolny	Cały cykl	- zapisy w dziennikach	- obserwacja - ankieta - hospitacja		
6. Budowanie tolerancji.	Uczeń szanuje odmienność postaw i poglądów innych.	- zajęcia psychoedukacyjne - zajęcia dydaktyczno-wychowawcze	- wychowawcy - nauczyciele - pedagog szkolny - pielęgniarka	Cały cykl	- zapisy w dziennikach	- obserwacja - ankieta - hospitacja		

8. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

ZADANIA	KRYTERIUM SUKCESU	METODY REALIZACJI	WYKONAWCY	TERMIN REALIZACJI	SPOSÓB SPRAWDZANIA WYKONANIA ZADANIA			
					CO WSKAŹE?	JAK SPRAWDZAMY?	KTO, KIEDY SPRAWDZA?	TERMIN EWALUACJI
1 Przekazanie wiadomości o mechanizmach uzależnienia od substancji psychoaktywnych. (narkotyki, alkohol, nikotyna, alko-popy, dopalacze, inne)	Uczeń wie, co to jest nałóg. Zna konsekwencje nałogu dla zdrowia swojego i innych.	- zajęcia psychoedukacyjne - pogadanki, - konkursy plastyczne	- wychowawcy - nauczyciele przyrody - pedagog szkolny	Cały cykl	- zapisy w dziennikach	Analiza dokumentacji	Dyrekcja, po wykonaniu poszczególnych zadań	Po trzech latach realizacji programu
8. Zapoznanie z bezpiecznymi sposobami korzystania z Internetu. Cyberprzemoc, cyberbullying	Uczeń zna zasady bezpiecznego poruszania po Internecie.	- pogadanki - udział w akcji „Bezpieczeństwo w sieci”	- nauczyciele informatyki - wychowawcy - pedagog - specjaliści	Cały cykl	- zapisy w dzienniku	Analiza dokumentacji		
4. Uczenie umiejętności obrony przed naciskiem otoczenia w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych.	Uczeń potrafi przeciwstawić się namowom grupy rówieśniczej, umie powiedzieć NIE, umie zareagować na sytuację agresywną	- zajęcia psychoedukacyjne - drama, scenki rodzajowe, - rozmowa kierowana	- nauczyciele - wychowawcy - pedagog szkolny	Cały cykl	- dokumentacja wychowawcy - zapisy w dziennikach	Analiza dokumentacji		

6. Promowanie zdrowego stylu życia.	Uczeń umie myśleć o sobie i swoim zdrowiu.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia psychoedukacyjne - pogadanki, - filmy promujące zdrowie - spotkanie z pracownikiem służby zdrowia, - uczestnictwo w zajęciach dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pielęgniarka szkolna 	Cały cykl	<ul style="list-style-type: none"> - dokumentacja wychowawców - dokumentacja pielęgniarki szkolnej 	Analiza dokumentacji		
-------------------------------------	--	---	--	-----------	--	----------------------	--	--

